Een geluk bij een ongeluk

een bijdrage van Gerard Geuze

Als vrijwilliger bij het Zeeuws Biologisch Museum (collecties bewerken en completeren tot één 'Zeeuwse' schelpencollectie), deed ik een verrassende ontdekking.
Bij het schoonmaken van de mond van een *Nassarius reticosus* (J. Sowerby, 1815) brak de schelp en rolde er tot m'n verwondering een groot aantal kleine schelpjes uit, welgeteld 62 stuks.
Op een bijeenkomst van de Werkgroep Geologie van het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap van Wetenschappen werd de vondst getoond, waarbij een van de aanwezigen een artikel kende van Adam en Glibert (1976) waarin het fenomeen eerder is gemeld. Het gaat in dat geval om de verwante *Nassarius ficaratiensis* (Monterosato, 1891), een soort uit het Pleistoceen van Sicilië en enkele Plioceen-vindplaatsen in Italië, die veel lijkt op *Nassarius clathratus*. Het artikel uit het Frans vertaald volgt hieronder:

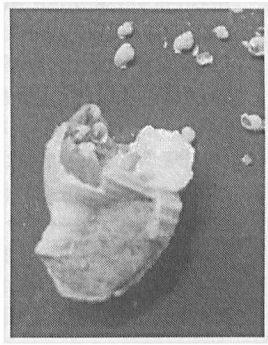

"Met betrekking tot *Nassarius ficaratiensis*, hebben we een ongewone waarneming gedaan van paleobiologisch belang. Bij het uitkloppen van het zand uit een topotype (is schelp van dezelfde vindplaat als het type van de soort) kwamen 47 kleine schelpjes tevoorschijn die identiek bleken aan de protoconch en de eerste winding van de teleoconch van de schelp waar ze uit kwamen. Uit een andere schelp die al gedeeltelijk uitgeklopt was haalden we ook nog eens negen gelijksoortige jonge schelpjes.
Er is hier zonder twijfel sprake van levendbarendheid (vivipaar) of eierlevendbarendheid (ovovivipaar), zoals dat eerder bij recente *Nassarius*-soorten is waargenomen, maar voor zover wij weten nog niet bij een fossiele vertegenwoordiger van het geslacht. Daarentegen is een gelijksoortig fenomeen bij herhaling waargenomen bij meerdere *Turritella*-soorten uit het Mioceen van het oosten van de Verenigde Staten."

De schelp is afkomstig van de Kaloot. *Nassarius reticosus* is een uitgestorven soort van Pliocene/Oud Pleistocene ouderdom. De conclusie: *Nassarius reticosus* blijkt eveneens een levendbarende of eierlevendbarende soort te zijn geweest.
Moeder met kroost is t.z.t. te bewonderen in het Zeeuws Biologisch Museum te Oostkapelle.

Peter Moerdijk wil ik bedanken voor het opsporen van het artikel, het naast de Franse tekst meesturen van de Nederlandse vertaling en het doornemen van de tekst.
Jan de Quaasteniet wil ik bedanken voor het maken van de foto.

Literatuur

Adam, W. & M. Glibert, 1976 - Observation sur le "groupe" de *Nassarius clathratus* (Born, 1778) (Mollusca, Prosobranchia). Bull. Inst. R. Sci. Nat. Belg., th. 51, 4, Biologie, p. 1-69.

Gerard Geuze, Amstelstraat 69, 4388 RK Oost Souburg, tel. 0118-46 27 48.

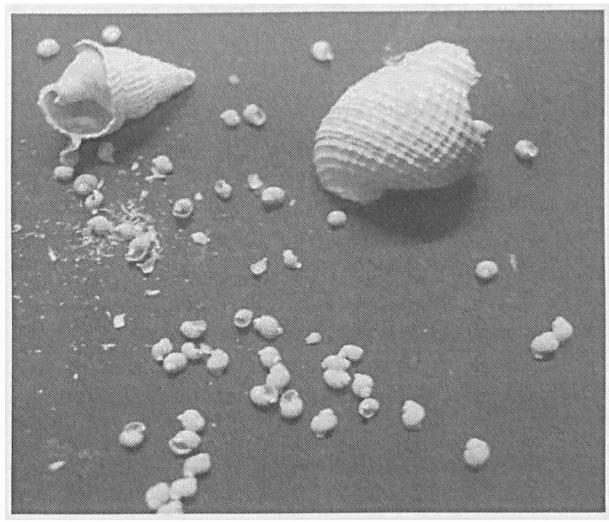

Foto's: Jan de Quaasteniet